

دفترچه سؤال [?]

دهم انسانی
۶ فروردین ماه ۱۳۹۹

تعداد سوالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره‌ی سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی و نگارش ۱	۲۰	۱-۲۰	۱۵
عربی (زبان قرآن) ۱	۲۰	۲۱-۴۰	۱۵
ریاضی و آمار ۱	۲۰	۴۱-۶۰	۳۰
اقتصاد	۲۰	۶۱-۸۰	۲۰
علوم و فنون ادبی ۱	۲۰	۸۱-۱۰۰	۲۰
مجموع	۱۰۰	---	۱۰۰

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	لیلا فیروزی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: فاطمه رسولی نسب
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی	مهشید ابوالحسنی

گروه آزمون
بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی و نگارش (۱)

کل نهم سال اول

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **فارسی و نگارش (۱)**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۱- چند تا از واژه‌های زیر **نادرست** معنا شده است؟

«بیغوله: زمین وسیع نگهداری حیوانات / عیال: زن و فرزندان / مرغه: راحت و آسوده

/ شندرغاز: انسان دست‌وپاچلفتی / خیل: گروه / معیشت: زندگانی / بیلاق: سردسیر / تسلا: آرامش‌یافتن / اُخت: همدم / فراغنه: فرعون‌ها»

(۱) یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۲- معنای واژه‌ای که از مصدر «گشتن» ساخته شده است، در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) مشو با تندخویی از عدوی ساده‌دل ایمن / که آخر روی نرم آب خواهد کشت آتش را

(۲) چو من هلاک شوم از طبیب شهر بپرس / که مرگ کشت مرا یا تو بی‌وفا کشتی

(۳) بکشتند و آتش بر افروختند / تر و خشک هیزم همی سوختند

(۴) رعیت نشاید به بیداد کشت / که مر سلطنت را پناهند و پشت

۳- کدام بیت **نادرستی** املایی دارد؟

(۱) صبر کن ای دل که صبر صیرت اهل صفاست / چاره‌ عشق احتمال، شرط محبت وفاست

(۲) گرچه بخواند هنوز دست جزع بر دعاست / ورچه براند هنوز روی امید از قفاست

(۳) برق یمانی بجست باد بهاری بخاست / طاقت مجنون برفت خیمه لیلی کجاست

(۴) درد دل دوستان گر تو پسندی رواست / هر چه مراد شماست غایت مقصود ماست

۴- نام خالق چند تا از آثار زیر **نادرست** بیان شده است؟

«پیرمرد چشم ما بود: جلال آل‌احمد / اتاق آبی: سهراب سپهری / الهی‌نامه: عطار نیشابوری / قابوس‌نامه: ابن‌حسام خوسفی / سفرنامه: ناصر خسرو»

(۱) یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۵- کدام بیت «حس آمیزی» دارد؟

(۱) اختران را شب وصل است و نثار است و نثار / چون سوی چرخ عروسی است ز ماه ده‌وچار

(۲) زهره در خویش ننگد ز نواهای لطیف / همچو بلبل که شود مست ز گل فصل بهار

(۳) مشتری اسب دوانید سوی پیر زحل / که جوانی تو ز سر گیر و بر او مژده بیار

(۴) شمس تبریز در آن صبح که تو درتایی / روز روشن شود از روی چو ماهت شب تار

۶- نقش دستوری کدام واژه‌ی مشخص‌شده با نقش دستوری واژه‌ی «عقل» در بیت زیر یکسان است؟

«دوش مرغی به صبح می‌نالید / عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش»

(۱) به مجلس کرم از ساقی‌ای طلب کن جام / که تا ابد نکنی عرض احتیاج به جم

(۲) حسن تو دارد دو حق بر من مجزون که هست / عشق مرا راهبر عقل مرا راهزن

(۳) خورشید اگر صعود کند صدهزار قرن / مشکل اگر به نعل سمندش کند قران

(۴) می‌برد از اژدها افعی رمحس سبق / می‌دهد از ذوالفقار شعله‌ی تیغش نشان (رمح: نیزه)

۷- در برابر چند تا از ابیات زیر نوعی از وابسته ذکر شده است که در بیت وجود **ندارد**؟

(الف) سینه از آتش دل در غم جانانه بسوخت / آتشی بود در این خانه که کاشانه بسوخت

(ب) چون برترین مقام ملک دون قدر ماست / چندین به دست دیو زبونی چرا کنیم

(ج) بشوی اوراق اگر همدرس مایی / که علم عشق در دفتر نباشد

(د) گر بهار عمر باشد باز بر تخت چمن / چتر گل در سر کشی ای مرغ خوشخوان غم مخور

(۱) هر چهار تا (۲) سه تا (۳) دو تا (۴) یکی

وابسته‌ی پیشین، صفت اشاره

وابسته‌ی پیشین، صفت عالی

وابسته‌ی پسین، صفت بیانی

وابسته‌ی پسین، مضاف‌الیه

۸- کدام عبارت با مصراع «هر آن وصفی که گویم بیش از آنی» قرابت معنایی دارد؟ (عبارات همگی از دعای عرفه انتخاب شده است).

- ۱) اَتَمَمْتُ عَلَيَّ سَوَابِغَ الْأَنْعَامِ: نعمت‌های کاملت را بر من تمام کردی.
- ۲) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَيْسَ لِقَضَائِهِ دَافِعٌ: خدای را سپاس که برای حکمش برگرداننده‌ای نیست.
- ۳) يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ هُوَ إِلَّا هُوَ: ای آن که جز او نمی‌داند او چگونه است.
- ۴) اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ اَخْشَاكَ كَاتِيْ اَرَاكَ: خدایا چنانم کن که از تو بترسم گویا که تو را می‌بینم.

۹- کدام گزینه از نظر معنایی با عبارت «تا راست، تمام نشده، دروغ نگویم» متناسب نیست؟

- ۱) یک سخن با من بگو چه کز چه راست / گر همه دشنام باشد آن رواست
- ۲) اگر جفت گردد زبان بر دروغ / نگیرد ز بخت سپهری فروغ
- ۳) چو صبح صادق آمد راست‌گفتار / جهان در زر گرفتش محتشم‌وار
- ۴) سخن گفتن کز ز بیچارگیست / به بیچارگان بر بیاید گریست

۱۰- کدام ابیات با بخش نخست عبارت زیر نزدیکی معنایی بیشتری دارد؟

«بلبلان را دیدم که به نالاش درآمده بودند از درخت و کبکان از کوه و غوکان در آب و بهایم از بیشه؛ اندیشه کردم که مروّت نباشد همه در

تسبیح و من به غفلت، خفته.»

- ۱) چرخ آستان درگهت شیران عالم رو بهت / حیران بمانده در رهت پیر و جوان سبحانه
- ۲) ذرات عالم از علی تا نقطه‌ی تحت‌الثری / تسبیح تو گوید همی کای غیب‌دان سبحانه
- ۳) وصفی که جان افزایشم گرچه زبان بگشایم / نه در عبارت آیدم نه در بیان سبحانه
- ۴) چون وصف تو بی‌چون بود از حدّ عقل افزون بود / هم از یقین بیرون بود هم از گمان سبحانه

۱۱- معنی واژگان «مخمصه، وقب، رعنا، غارب» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) گرفتاری، گودی چشم، آراسته، غروب‌کننده
- ۲) دشمنی، فرورفتگی، بلند قد، طلوع‌کننده
- ۳) بدبختی، حدقه‌ی چشم، فریفته، شگفت‌انگیز
- ۴) تنگنا، فرورفتگی اندام، زیبا، میان دو کتف

۱۲- در گروه کلمات زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«پلاس پاره، گزاردن در حمام، رقع و نامه، دیوانه‌گان، ادیب و فاضل، برهنه‌گی، گرمابه‌بان، اهل فضل، عذاب غرض، هدف و غرض، خوش منظر و متواضع، مصلخ گرمابه، عذر خاستن، بر پای خواستن»

- ۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

۱۳- ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «مجاز، تشبیه، استعاره، ایهام تناسب و تلمیح» در کدام گزینه درست است؟

الف) می‌زند حلقه زلف تو در غارت جان	ب) گر بدین شیوه کند چشم تو مردم را مست
ج) جان صوفی نشد از جام کدورت صافی	د) می به هشیار ده ای ساقی مجلس که مرا
ه) خوردم از دست تو جامی که جهان جرعه اوست	۱) ج، الف، د، ب، هـ
۲) ج، ب، ه، الف، د	۳) ه، الف، ب، د، ج
۴) ه، ج، الف، ب، د	

۱۴- در همه‌ی گزینه‌ها، به‌جز گزینه ... همه‌ی واژگان دو تلفظی هستند.

- ۱) رایگان، پادشاه، یادگار
- ۲) دودمان، سازمان، باغبان
- ۳) آموزگار، استوار، تابدار
- ۴) مهربان، آشنا، آسمان

۱۵- نقش کلمات مشخص شده در کدام گزینه، نادرست است؟

- ۱) ما بارگه دادیم، این رفت ستمم بر ما
  - ۲) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من
  - ۳) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنییم
  - ۴) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بگشت
- بر قصر ستمکاران، گویی چه رسد خذلان (مسند- نهاد)
هیچ کس می‌نپسندم که به جای تو بود (منادا- مفعول)
تا سختی کمان شما نیز بگذرد (متمم- قید)
هم بر چراغدان شما نیز بگذرد (نهاد- مفعول)

۱۶- پسوند «ک» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) به چشم خویش دیدم در گذرگاه	که زد بر جان موری مرغکی راه
(۲) ز ری مردک شوم را بازخوان	ورا مردک شوم و بدساز خوان
(۳) تا تو نیایی نمایند هیچ	دخترکان رویک‌ها از حجاب
(۴) بر گل تو بلبلك مطربی آغاز کرد	خواند به الحان خوش‌نامه‌ی پازند

۱۷- در هر گزینه به‌جز ... هم «و» عطف و هم «و» ربط به‌کار رفته است.

(۱) هر چه بر تو آید از ظلمات و غم	آن ز بی باکی و گستاخی است هم
(۲) از در دل و اهل دل آب حیات	چند نوشیدی و واشد چشم‌هات
(۳) به قیاس درنگنجی و به وصف در نیایی	متحیرم در اوصاف جمال و روی و زبیت
(۴) دمام درکش ای سعدی شراب صرف و دم درکش	که با مستان مجلس درنگیرد زهد و پرهیزت

۱۸- مفهوم کدام عبارت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم: سه ماه بود که موی سر را نتراشیده بودیم.
- (۲) باید که شوخ از خود باز کنیم: باید که چرک و آلودگی را از بدن پاک کنیم.
- (۳) اعرابی کرای شتر بر ما داشت: اعرابی شتر ما را گرو برداشته بود.
- (۴) به بهای چند درم، که ما را در حمام گذارد؟: با این پول اندک، چه کسی ما را به حمام راه خواهد داد؟

۱۹- کدام گزینه با بیت زیر تقابلی معنایی دارد؟

«خدمت حق کن به هر مقام که باشی خدمت مخلوق افتخار ندارد»

(۱) خدمت از رسم و ره پیغمبری است	مزد خدمت خواستن سوداگری است
(۲) میان طاعت و اخلاص و بندگی بستن	چه پیش خلق به خدمت، چه پیش بت زَنار
(۳) طریقت به‌جز خدمت خلق نیست	به تسبیح و سجاده و دلق نیست
(۴) مردم بیگانه را خاطر نگه دارند خلق	دوستان ما بیازردند یار خویش را

۲۰- مفهوم مقابل «به وقت نومی، امیدوارتر باش.» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) در ناامیدی بسی امید است	پایان شب سیه سپید است
(۲) چو گیرد ناامیدی مرد را گوش	کنند راه رهایی را فراموش
(۳) کسی یافت عزت که بگسست امید	رجاپیشه ناچار ذلت کشید
(۴) مرا وصال نباید همان امید خوش است	نه هر که رفت رسید و نه هر که کشت درود

عربی، زبان قرآن (۱)

کل نیم‌سال اول

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **عربی زبان قرآن (۱)**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ لِلعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: (۲۱-۲۵)

۲۱- «أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مَطَرًا كَثِيرًا وَنَمَتْ هَذِهِ الْأَشْجَارُ وَالْآنَ غَصُونَهَا نَضْرَةً.»:

- خدا از ابری بزرگ باران می‌فرستد و این درختان رشد می‌کنند و اکنون شاخه‌هایشان تازه و سبز هستند.
- خداست که باران را از ابرها فرستاد و این درختان رشد کردند و حالا شاخه‌های تازه دارند.
- خداوند از ابر بارانی بسیار فرستاد و این درختان رشد کردند و اکنون شاخه‌هایشان تر و تازه است.
- از جانب خداوند ابری پر باران فرستاده شد و هم‌اکنون این درختان بزرگ شدند و شاخه‌هایشان لطیف است.

۲۲- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- «أَنْظُرِي إِلَى جَلِيسِكَ قَبْلَ الصَّدَاقَةِ.» به دوستانت پیش از دوستی بنگر.
- «إِنَّ أَنْجَمَ السَّمَاءِ ذَاتَ ضِيَاءٍ كَثِيرٍ فِي اللَّيْلِ.» همانا ستارگان آسمان دارای نوری بسیار در شبند.
- «هَذِهِ الدَّرَرُ زَيْتٌ تَلِكِ الْغُرْفَةِ فِي بَيْتِنَا.» این مروارید آن اتاق را در خانه‌مان می‌آراید.
- «عَفْوًا، مَتَى تَسَافِرِينَ إِلَى بِلْدَانِ إِيرَانَ؟» ببخشید، آیا به کشور ایران سفر خواهی کرد؟

۲۳- عَيْنِ التَّرْجُمَةِ الصَّحِيحَةِ:

- «مَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ.» خدا به آن‌ها ظلم نکرد ولی به خودشان ظلم می‌کردند.
- «سَيَرَجُ الطَّلَّابِ مِنَ السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ فِي يَوْمِ السَّبْتِ.» دانش‌آموزان در روز یکشنبه از گردش علمی برخوردارند.
- الحفاظ على المرافق واجب على كل شخص: محافظت از تأسیسات بر همه افراد واجب است.
- «الْحَنْفِيَّةُ أَنْبِيَةُ لِفَتْحِ تِيَارِ الْمَاءِ وَإِعْلَاقِهِ: شِيرَ آبٍ لَوْلَهُ هَائِي لِلْبَرِيَّةِ لِلْبَرِيَّةِ» شیر آب لوله‌هایی برای باز کردن جریان آب و بستن آن است.

۲۴- عَيْنِ مَا يَنَاسِبُ هَذِهِ الْآيَةَ الشَّرِيفَةَ: «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ»

- «و لا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ» (۱)
- «قال إني أعلم ما لا تعلمون» (۲)
- «كلُّ حزبٍ بما لديهم فرحون» (۳)
- «و اعتصموا بحبلِ الله جميعاً و لا تفرقوا» (۴)

۲۵- «در فصل تابستان، هنگام خارج شدن از منزل کولر را خاموش کردم.» عَيْنِ التَّرْجُمَةِ الصَّحِيحَةِ لِهَذِهِ الْعِبَارَةِ بِالْعَرَبِيَّةِ:

- فی فصل الربيع أطفأت مكيف الهواء عند خروج المنزل. (۱)
- فی فصل الصيف أطفأت مكيف الهواء عند الخروج من البيت. (۲)
- فی فصل الصيف أطفأت المكيف عندما خرجت من بيتي. (۳)
- أطفأت مكيف الهواء عند الخروج من المنزل في فصل الخريف. (۴)

۲۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلَ هَذِهِ الْعِبَارَةِ: «فَاكْهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً أَيْضًا.»

- الفندق (۱)
- المشمش (۲)
- التلج (۳)
- المهرجان (۴)

۲۷- ما هو المناسب للفراغ على حسب المعنى؟

«... أكبر من البحر جداً!»

- النهر (۱)
- البركة (۲)
- المحيط (۳)
- البحيرة (۴)

۲۸- عَيْنِ جَوَاباً كُلَّهُ جَمْعٌ تَكْسِيرٍ:

- شرة - أنعم - جيران (۱)
- دُرر - أحجار - جُمَل (۲)
- حُبوب - غيوم - مطار (۳)
- كِرَاسِي - دلبان - ألوان (۴)

۲۹- عَيْنِ فِعْلاً فِيهِ حُرُوفَانِ زَائِدَانِ:

- أَشْكُرْتَنِي اللَّهُ بِسَبَبِ نَزُولِ نِعْمَاتِهِ عَلَيَّكُمْ؟ (۱)
- لِمَاذَا مَا رَجَعْتُمَا إِلَى الْبَيْتِ فِي اللَّيْلَةِ الْمَاضِيَةِ؟ (۲)
- أَيْتِنَا الطَّالِبَاتِ، تَكَلَّمْنَ مَعَ أَصْدِقَائِكُنَّ خَارِجَ الصَّفِّ! (۳)
- «و لقد جاءهم موسى بالبينات فاستكبروا في الأرض» (۴)

۳۰- عَيْنِ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ عَنِ السُّؤَالِ: «كَمْ عَدَدَ الْمُرَافِقِينَ؟»

- نحن من العراق و من مدينة البصرة. (۱)
- كلُّ واحدٍ مِنَّا بِطَاقَتِهِ بِيَدِهِ. (۲)
- أربعة: أخوای و أُمِّي. (۳)
- أربعة: والدای و أختای. (۴)

٣١- ما هو المناسب للفراغ: «علينا بالعبور من ... إلى رصيف آخر من ممر المشاة»

- (١) الهدوء (٢) رصيف (٣) خمسين (٤) حجرة

٣٢- أى كلمة من الكلمات فى الأجوبة تناسب العبارة التالية: «الذى يعيش معنا فى وطن واحد»: ...

- (١) شعب (٢) مواطن (٣) مرافق عامة (٤) مضياف

٣٣- عيّن العدد الصحيح للفراغ فى العبارة التالية؟ «لى زميلان إثنان و زميلتان ...»

- (١) واحد (٢) ثلاثة (٣) اثنتان (٤) أربعة

٣٤- عيّن الصحيح فى معنى اللغات التى تحتها خط:

- (١) لم و كيف ذلك واجب الدولة: چگونه (٢) من يرمى النفايات فى غير مكانها الأصلي: زباله

- (٣) عشرة فى عشرة يساوى مئة: ضربدر (٤) «يقولون خمسة سادسهم كلبهم: ينجمى

٣٥- ضع المعدود الصحيح فى العبارة التالية: «أربعة ... واقفون أمام باب المنظمة للحفاظ عليها.»

- (١) جندى (٢) عسكري (٣) جنود (٤) شرطى

■ اقرأ النص التالى بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص: (٣٦ - ٤٠)

«هتّم الإسلام بنظافة الطعام فقد أمر بنظافة إناء (ظرف) الطعام و غسله عدة مرّات كما أمر بعدم ترك الطعام و الشراب مكشوفين حتّى لا يصل إليهما الغبار و

الحشرات و من أهم أنواع النظافة نظافة مصادر المياه كمياه الأنهار و الآبار فقد شدّد الإسلام على عدم تلويثها (تلويث: ألوده كردن) بالقاء النجاسة فيها.

و دعا الإسلام إلى نظافة المساكن و الشوارع و كل أرجاء (= نواحي) المدينة فيمنع إلقاء النفايات أو جمعها فى البيوت أو تركها فى الشوارع و

الإسلام يجعل النظافة جزءاً من العبادة ألا ترى أنّ الدخول فى الإسلام يستلزم الطهارة و الغسل قبل النطق بالشهادتين؟»

٣٦- عمّا يمتنعنا الإسلام حول الطعام؟

- (١) نظافة إناء الطعام (٢) غسل الطعام مرّات فى اليوم

- (٣) ترك الطعام مكشوفاً (٤) ترك الطعام فى الطريق

٣٧- كيف نحافظ على نظافة المياه؟

- (١) نلقى النفايات فى الأنهار (٢) نحترز عن إلقاء النجاسة فى الآبار

- (٣) نهتمّ بغسل اليدين قبل أى عمل (٤) لا نضيف إليها مادة الكلور

٣٨- عيّن الخطأ: «الإسلام يدعو إلى نظافة ...»

- (١) مصادر المياه (٢) إناء الطعام (٣) كل أرجاء المدينة (٤) كل شىء نشاهده

٣٩- عيّن الخطأ حسب النص:

- (١) النظافة من الإسلام (٢) الدخول فى الإسلام يستلزم الطهارة و النظافة

- (٣) يدعو الإسلام كل طفل إلى النظافة (٤) الشخص الذى يريد الدخول فى الإسلام ينظف جسمه ثم ينطق بالشهادتين

٤٠- عيّن الفعل الماضى من الأفعال التالية:

- (١) يضل (٢) تستلزم (٣) يشدّد (٤) أسلم

ریاضی و آمار (۱)

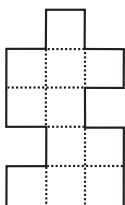
کل نیم‌سال اول

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس ریاضی و آمار (۱)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۴۱- شکل زیر از تعدادی مربع یکسان در کنار یکدیگر تشکیل شده است. اگر مساحت کل مربع‌ها ۴۴ باشد، محیط کل شکل کدام است؟

- (۱) ۴۴
(۲) ۳۶
(۳) ۴۰
(۴) ۸۸

۴۲- اگر معادله $(x+2)^2 = k-3$ ریشه مضاعف داشته باشد، جواب‌های معادله $(x-1)^2 = k+1$ کدام است؟

- (۱) ۱، ۳ (۲) ۱، -۳ (۳) ۱، -۲ (۴) ۲، -۲

۴۳- با حل معادله $24x^2 + 11x + 1 = 0$ ، یکی از ریشه‌ها کدام گزینه خواهد بود؟

- (۱) $x = -\frac{1}{4}$ (۲) $x = -\frac{1}{3}$ (۳) $x = \frac{1}{3}$ (۴) $x = \frac{1}{8}$

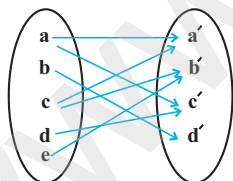
۴۴- به‌ازای چه مقادیری از a معادله $a^2x^2 + (2a-1)x + 1 = 0$ ریشه حقیقی ندارد؟

- (۱) $a > \frac{1}{4}$ (۲) $a < \frac{1}{4}$ (۳) $a > -\frac{1}{4}$ (۴) $a < -\frac{1}{4}$

۴۵- به‌ازای کدام مقدار مثبت a ، معادله $\frac{6x}{x-1} + \frac{x-1}{ax} = a$ دارای جواب $x = -\frac{1}{2}$ است؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۴/۵

۴۶- در نمودار پیکانی زیر با حذف کدام عضو، رابطه تابع خواهد شد؟

- (۱) a'
(۲) b'
(۳) c'
(۴) d'

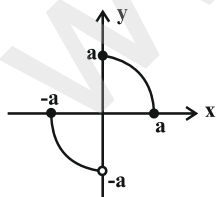
۴۷- دامنه و برد تابع شکل روبه‌رو به‌ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۱) $R = \{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid 0 \leq x \leq a\}$

(۲) $R = \{y \in \mathbb{R} \mid -a \leq y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x < a\}$

(۳) $R = \{y \in \mathbb{R} \mid -a \leq y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x \leq a\}$

(۴) $R = \{y \in \mathbb{R} \mid -a < y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x \leq a\}$

۴۸- تابع f به هر عدد حقیقی، ۲ برابر ریشه سوم همان عدد، منهای ۴ را نسبت می‌دهد، f کدام است؟

- (۱) $\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt[3]{x-4} \end{cases}$ (۲) $\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt[3]{x} - 4 \end{cases}$ (۳) $\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2x^3 - 4 \end{cases}$ (۴) $\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2(x-4)^3 \end{cases}$

۴۹- اگر f تابعی خطی باشد و مقدار $f(1) = -1$ و $f(2) = -4$ باشد، حاصل $A = \frac{f(0)+2}{f(-1)}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) $\frac{5}{2}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۵۰- فرض کنید جمعیت یک شهر در سال ۱۳۷۰ برابر ۸۵۰۰۰۰ نفر و در سال ۱۳۸۰ برابر ۱۰۳۰۰۰۰ نفر بوده است. در این صورت اگر

الگوی خطی را برای رشد جمعیت این شهر در نظر بگیریم، در سال ۱۴۰۵ جمعیت این شهر کدام است؟

- (۱) ۱۳۱۰۰۰۰ (۲) ۱۴۸۰۰۰۰ (۳) ۱۵۴۰۰۰۰ (۴) ۱۳۰۰۰۰۰

۵۱- با توجه به پیش‌بینی درخواست بازار آهن، کارخانه ذوب آهن، از روز شنبه به بعد هر روز تولید خود را یک و نیم برابر کرده است. در پایان

روز چهارشنبه تولید فولاد به سقف ۵ برابر تولید روز شنبه بعلاوه ۱۰ هزار تن رسیده است. تولید روز چهارشنبه چند هزار تن است؟

- (۱) ۸۲۰ (۲) ۸۱۰ (۳) ۶۴۰ (۴) ۱۷۰

۵۲- حاصل ضرب ریشه‌های معادله $0 = (x+1)(x-5) + 12(x+1)$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸

۵۳- معادله درجه دوم $2x^2 + ax - 5 = 0$ را با استفاده از روش مربع کامل به صورت $(x - \frac{3}{4})^2 = b$ نوشته‌ایم، $a + b$ کدام است؟

- (۱) $\frac{97}{16}$ (۲) $\frac{1}{16}$ (۳) $-\frac{7}{16}$ (۴) $\frac{79}{16}$

۵۴- اگر در معادله درجه دوم $ax^2 - 12x + 9 = 0$ تفاضل دو ریشه برابر صفر باشد، یک ریشه این معادله کدام است؟

- (۱) $-\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) ۳

۵۵- در معادله $\frac{2x-4}{x+1} = \frac{x+1}{2x-4}$ ، مجموع ریشه‌ها کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۵۶- ۱۰۰ هزار تومان پول را بین چند نفر به طور مساوی تقسیم می‌کنیم. سپس یک نفر دیگر به این جمع اضافه می‌شود و پول‌ها را دوباره

جمع می‌کنیم و بین آن‌ها تقسیم می‌کنیم. در این مرحله به هر یک $\frac{1}{4}$ کمتر می‌رسد. در ابتدا این افراد چند نفر بوده‌اند؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۵۷- اگر رابطه $\{(3, a+2b), (5, 4), (7, 2), (3, 7), (5, 2a-b)\}$ یک تابع باشد، $a^2 - b^2$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۵۸- در تابع $f: A \rightarrow B$ ، اگر $f(1) = 3$ و $f(-1) = -5$ باشد، در این صورت مجموع اعضای برد تابع به‌ازای $f(x) = \frac{a}{x^3} + b$

کدام است؟ $A = \{-1, 1, \sqrt[3]{2}, \sqrt[3]{-2}\}$

- (۱) ۱ (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) -۴

۵۹- اگر دامنه تابعی خطی $D = \{x \in \mathbb{R} \mid -2 \leq x \leq 3\}$ و برد آن $R = \{y \in \mathbb{R} \mid -1 \leq y \leq 5\}$ باشد، در این صورت ضابطه آن کدام

می‌تواند باشد؟

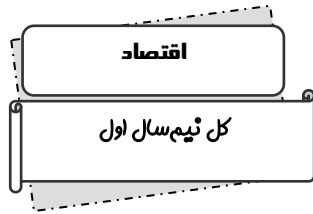
- (۱) $g(x) = -3x - 1$ (۲) $f(x) = 3x + 4$ (۳) $k(x) = -\frac{1}{3}x - 1$ (۴) $h(x) = -3x + 4$

۶۰- یک شرکت برای تولید x کالا، $C(x) = 5000 + 70x$ تومان هزینه می‌کند. اگر این شرکت هر کالا را ۱۰۰ تومان بفروشد، چه تعداد از

این کالا را باید بفروشد تا ۴۰۰۰ تومان سود کند؟

- (۱) ۳۰۰ (۲) ۳۵۰ (۳) ۴۰۰ (۴) ۵۰۰

هدف گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ گویی به سؤال های درس **اقتصاد**، هدف گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۶۱- فردی با پولی که در اختیار دارد می تواند در امور زیر سرمایه گذاری کند، وی هم چنین سود حاصل از هر یک از امور را نیز در پایان سال

محاسبه کرده است. با توجه به جدول روبرو:

الف) فرد مورد نظر باید در کدام زمینه سرمایه گذاری کند؟

ب) هزینه فرصت انتخاب او کدام خواهد بود؟

منافع حاصل از سرمایه گذاری	موارد سرمایه گذاری
۵۰ میلیون تومان	خرید ارز (پول خارجی)
۱۰۰ میلیون تومان	خرید طلا و سکه
۲۰۰ میلیون تومان	سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار
۳۰ میلیون تومان	خرید اوراق مشارکت

۱) الف) خرید طلا و سکه، ب) ۲۰۰ میلیون تومان سود ناشی از

سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار

۲) الف) خرید اوراق مشارکت، ب) ۱۰۰ میلیون تومان سود ناشی

از خرید طلا و سکه

۳) الف) سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار، ب) ۱۰۰ میلیون تومان سود ناشی از خرید طلا و سکه

۴) الف) سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار، ب) ۵۰ میلیون تومان سود ناشی از خرید ارز

۶۲- کدام گزینه در خصوص انواع تولید درست است؟

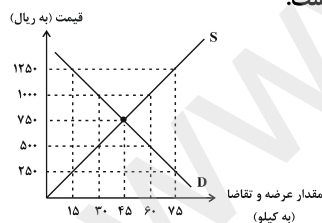
۱) انسان محصول آماده ی طبیعت را مستقیماً برداشت می کند بدون این که کاری روی آن انجام دهد، این اقدام را که موجب مالکیت فرد می شود، «حیا» می نامند.

۲) زراعت، باغبانی و پرورش ماهی مثال هایی برای تولید نوع اول «حیات» می باشند.

۳) نوع دوم از تولید که صنعت نام دارد از ترکیب و تبدیل مواد حیات شده و یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن ها به دست می آید.

۴) نوع سوم از تولید شامل تولید محصولاتی است که به عبارت امروزی «محصولات نرم» به شمار می رود مثل صنایع غذایی، پوشاک و پتروشیمی

۶۳- با توجه به نمودار عرضه و تقاضای یک کالای خاص در بازار که در نمودار زیر نمایش داده شده است:

الف) منحنی تقاضا و عرضه به ترتیب کدام است و هر یک در کدام وضعیت هستند؟

ب) قیمت تعادلی چند ریال است و در این سطح قیمت، حداکثر چند کیلو کالا توسط

تولید کنندگان عرضه می شود؟

ج) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، بازار با چه وضعیتی مواجه است و تغییر قیمت ها

در چه جهتی خواهد بود؟

د) در سطح قیمت ۲۵۰ ریال بازار، در چه وضعیتی قرار دارد؟

۱) الف) $S - D$ - صعودی - نزولی، ب) $(۷۵۰ - ۳۰)$ ، ج) مازاد تقاضا - کاهش، د) کمبود عرضه ای معادل ۶۰ کیلو

۲) الف) $D - S$ - نزولی - صعودی، ب) $(۵۰۰ - ۳۰)$ ، ج) کمبود عرضه - افزایش، د) کمبود عرضه ای معادل ۱۵ کیلو

۳) الف) $S - D$ - نزولی - صعودی، ب) $(۷۵۰ - ۴۵)$ ، ج) مازاد عرضه - کاهش، د) کمبود عرضه ای معادل ۶۰ کیلو

۴) الف) $S - D$ - نزولی - صعودی، ب) $(۷۵۰ - ۴۵)$ ، ج) کمبود عرضه - کاهش، د) مازاد عرضه ای معادل ۶۰ کیلو

۶۴- در مورد کالایی مانند دارو کشش قیمتی تقاضا ... و شیب منحنی تقاضا ... است، یعنی ...

۱) کم - زیاد - عکس العمل مصرف کننده در برابر قیمت کم است. ۲) زیاد - کم - عکس العمل مصرف کننده در برابر قیمت زیاد است.

۳) کم - کم - عکس العمل مصرف کننده در برابر قیمت کم است. ۴) زیاد - زیاد - عکس العمل مصرف کننده در برابر قیمت زیاد است.

۶۵- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، به‌ترتیب از راست به چپ: (سال ۱۳۹۰، سال پایه است)

الف) تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۵، کدام است؟

ب) تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۵، کدام است؟

سال ۱۳۹۵		سال ۱۳۹۰		کالا
مقدار (به کیلو)	قیمت (به ریال)	مقدار (به کیلو)	قیمت (به ریال)	
۸۰	۳۰۰	۲۰	۲۰۰	A
۵۰۰	۹۰	۲۵۰	۴۰	B

(۱) الف) ۳۶,۰۰۰ ریال، ب) ۶۹,۰۰۰ ریال (۲) الف) ۶۳,۰۰۰ ریال، ب) ۹۶,۰۰۰ ریال

(۳) الف) ۶۳,۰۰۰ ریال، ب) ۶۹,۰۰۰ ریال (۴) الف) ۳۶,۰۰۰ ریال، ب) ۹۶,۰۰۰ ریال

۶۶- در یک کشور فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یک‌سال تولید شده است، با توجه به ارزش کالاهای مذکور و سایر داده‌ها: الف) تولید

ناخالص داخلی و تولید خالص داخلی این کشور به‌ترتیب (از راست به چپ) چند میلیون ریال است؟ ب) چنان‌چه جمعیت کل این کشور

۲۰ میلیون نفر باشد تولید خالص داخلی سرانه‌ی آن کدام است؟

۱	مواد غذایی	۳۵۰ تن از قرار هر تن	۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	ماشین‌آلات	۳۰۰۰ دستگاه از قرار هر دستگاه	۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۳	پوشاک	۱۰,۰۰۰ عدد از قرار هر عدد	۶۰,۰۰۰ ریال
۴	خدمات ارائه شده	$\frac{۴}{۳}$ ارزش پوشاک	
۵	هزینه‌ی استهلاک سالیانه	$\frac{۱}{۱۵}$ ارزش ماشین‌آلات	

(۱) الف) ۱۵۸,۴۰۰ - ۱۴۸,۴۰۰، ب) ۷۴۲۰ ریال (۲) الف) ۱۸۵,۴۰۰ - ۱۷۵,۴۰۰، ب) ۸۷۷۰ ریال

(۳) الف) ۱۵۸,۴۰۰ - ۱۴۸,۴۰۰، ب) ۷۹۲۰ ریال (۴) الف) ۱۵۲,۲۰۰ - ۱۴۲,۲۰۰، ب) ۷۱۱۰ ریال

۶۷- در کشور A مجموع سپرده‌های غیردیداری مردم نزد بانک‌ها برابر با ۴۸۵ میلیارد دلار است. اگر مجموع سپرده‌های دیداری و پس‌انداز و

هم‌چنین میزان سپرده‌های دیداری به‌ترتیب برابر با ۴۶۳ و ۱۹۲ میلیارد دلار باشد، مقدار سپرده‌های مدت‌دار و پس‌انداز مردم نزد

بانک‌ها به‌ترتیب از راست به چپ کدام است؟ و نقش اصلی پول در مبادلات چیست؟

(۱) ۲۱۴ و ۲۷۱ میلیارد دلار - سنجش ارزش کالاها (۲) ۲۷۰ و ۲۷۳ میلیارد دلار - آسان‌سازی مبادله

(۳) ۲۱۴ و ۲۷۱ میلیارد دلار - آسان‌سازی مبادله (۴) ۲۷۰ و ۲۷۳ میلیارد دلار - سنجش ارزش کالاها

۶۸- افراد یا مؤسسات خصوصی، با خرید این اوراق، ضمن دریافت سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص‌شده، اصل طلب خود را در زمان

سررسید دریافت می‌کنند.

الف) نام این اوراق چیست؟ ب) طول مدت زمان بازپرداخت آن‌ها چه‌قدر است؟ ج) عنوان اقتصادی این اسناد کدام است؟

(۱) الف) اوراق مشارکت، ب) سه ماه، ج) اعتباری کوتاه‌مدت

(۲) الف) سفته، ب) بیش از یک سال، ج) اعتباری دیداری

(۳) الف) اوراق سهام، ب) کمتر از یک سال، ج) اعتباری میان‌مدت

(۴) الف) اوراق مشارکت، ب) اغلب بیش از یک سال، ج) اعتباری بلندمدت

۶۹- میانگین قیمت کالاها و خدمات قرار داده شده در «سبد خانوار یک جامعه فرضی» در ابتدای سال ۲۰۰۳ میلادی مبلغ ۵۰,۰۰۰ دلار

برآورده شده است. چنان‌چه به فرض، میانگین قیمت همین کالاها و خدمات در پایان سال ۲۰۰۳، مبلغ ۶۵,۰۰۰ دلار باشد. در این

صورت «نرخ تورم» در سال ۲۰۰۳ میلادی چند درصد است؟

۳۰ (۴)

۱۵ (۳)

۲۰ (۲)

۲۵ (۱)

۷۰- با توجه به جدول زیر:

شاخص‌ها کشورها	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)
موزامبیک	۶۱/۵	۵۵/۱	۵۰/۶	۱۰۷۰
ایران	۱۴/۴	؟	۸۴/۳	؟

الف) یکی از نتایجی که از جدول می‌توان گرفت چیست؟

ب) «امید به زندگی» و «تولید ناخالص داخلی سرانه» در ایران به ترتیب چقدر است؟

۱) الف) در کشور موزامبیک هماهنگی بین سطح «توسعه» و «رشد» وجود ندارد. ب) ۷۵/۴ سال - ۱۵۰۹۰ دلار

۲) الف) در کشور موزامبیک بین سطح توسعه و رشد هماهنگی وجود دارد. ب) ۷۴/۵ سال - ۱۶۰۹۰ دلار

۳) الف) بعضی کشورها با داشتن درآمد سرانه نه چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارند. ب) ۷۴/۵ سال - ۱۶۰۹۰ دلار

۴) الف) سطح پایین توسعه در کشور موزامبیک با سطح پایین رشد در این کشور هماهنگی دارد. ب) ۷۵/۴ سال - ۱۵۰۹۰ دلار

۷۱- بهترین روش استفاده از منابع و امکانات کدام است؟

۱) به‌کارگیری منابع و امکانات موجود در حد رفع نیازهای داخلی جامعه

۲) استفاده کم‌تر از آن‌ها به استناد این‌که این منابع به آیندگان نیز تعلق دارد.

۳) کسب بیش‌ترین «میزان منافع» از منابع موجود و فراهم‌آوری سطح بالاتری از رفاه برای انسان

۴) استفاده از آن‌ها برای «نیازهای نامحدود مادی جامعه» که در نتیجه، منجر به تأمین رفاه عمومی خواهد شد.

۷۲- با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر، عملکرد اقتصادی سالیانه یک «بنگاه اقتصادی» با ۱۵ نفر کارمند، و تولید سالیانه ۲۲۰۰

دستگاه هر یک به ارزش: ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال، کدام است؟

۱	اجاره‌بهای ماهانه کارگاه تولیدی	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهانه هر فرد کارمند تولیدی و اداری	۸۵۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی به ارزش:	معادل ۳۰٪ حقوق سالیانه کارمندان

۱) ۲,۱۱۲,۱۱۰,۰۰۰ ریال ضرر و زیان (۲) ۲,۲۱۱,۱۰۰,۰۰۰ ریال سود حسابداری

۳) ۲,۱۲۱,۱۱۰,۰۰۰ ریال ضرر و زیان (۴) ۲,۱۱۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال سود حسابداری

۷۳- جدول روبه‌رو، نمودار «تقاضا، عرضه، قیمت» در بازار یک جامعه فرضی است. در این صورت کدام ردیف‌های جدول بیانگر:

الف) «مازاد عرضه» است؟

ب) برابری میان «تقاضا و عرضه» است و نام «اصطلاح اقتصادی» آن چیست؟

ج) کمبود عرضه است؟

۱) الف) ردیف ۵ ب) ردیف ۴ - قیمت و مقدار تعادلی ج) ردیف ۳

۲) الف) ردیف ۵ ب) ردیف ۳ - مقدار و قیمت تعادلی ج) ردیف ۴

۳) الف) ردیف ۳ ب) ردیف ۵ - مقدار تعادلی ج) ردیف ۴

۴) الف) ردیف ۳ ب) ردیف ۴ - قیمت تعادلی ج) ردیف ۵

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

۷۴- با توجه به مندرجات جدول زیر و همچنین چنانچه مجموع ارزش اقلام «مواد غذایی، ماشین‌آلات و پوشاک» در یک جامعه فرضی ۱۸۵ میلیارد ریال باشد، در این صورت:

الف) تولید خالص داخلی سرانه (ب) تولید ناخالص داخلی (ج) تولید خالص ملی در این جامعه کدام است؟

A	هزینه استهلاک	$\frac{1}{5}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند
B	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
C	جمعیت کل کشور	۸۵ میلیون نفر
D	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	۳۰ میلیارد ریال
E	ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۸۵ میلیارد ریال

- (۱) الف) ۵۶ / ۲ (ب) ۲۳۵ (ج) ۲۷۳
 (۲) الف) ۵۶ / ۲ (ب) ۲۵۳ (ج) ۲۱۵
 (۳) الف) ۵۶ / ۳ (ب) ۲۳۵ (ج) ۲۵۱
 (۴) الف) ۶۵ / ۳ (ب) ۲۵۳ (ج) ۲۵۱

۷۵- جدول زیر، مبّین «اقلام مختلف درآمدی» است که در یک سال نصیب یک جامعه فرضی شده است. چنانچه جمعیت کل این جامعه «۵۰ میلیون نفر» باشد، در این صورت:

ردیف	اقلام درآمدی	مبلغ
۱	درآمد «صاحبان سرمایه»	۹۸۹۷ میلیارد ریال
۲	درآمد «صاحبان مشاغل آزاد»	$\frac{1}{3}$ مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۶
۳	سود شرکت‌ها و مؤسسات	$\frac{2}{3}$ درآمد «صاحبان سرمایه»
۴	دستمزدها	۶۴۴۲ میلیارد ریال
۵	درآمد «حقوق‌بگیران»	$\frac{1}{5}$ مجموع درآمد ردیف‌های ۴ و ۶
۶	درآمد «صاحبان املاک و مستغلات»	۸۸۵۶ میلیارد ریال

الف) کدام ردیف جدول «قیمت خدمات سرمایه» است و کدام ردیف «اجاره‌بها یا وجوه مربوط به اجاره» است؟
 ب) «درآمد ملی» این جامعه چند میلیارد ریال است؟ (ج) «درآمد سرانه» آن چند ریال است؟
 د) «مفهوم و معنای سرانه» چیست؟

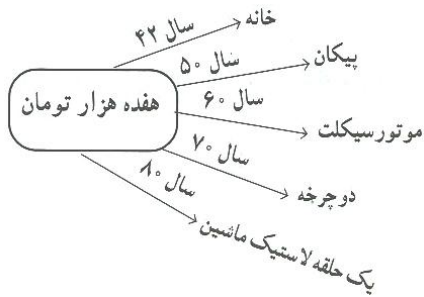
- (۱) الف) ردیف ۶ و ردیف ۱، (ب) ۴۱۱۰۳ (ج) ۷۴۷,۳۲۷ (د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «درآمد آن جامعه»
 (۲) الف) ردیف ۱ و ردیف ۶، (ب) ۴۳۰۱۱ (ج) ۷۳۷,۴۲۷ (د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «تولید آن جامعه»
 (۳) الف) ردیف ۱ و ردیف ۶، (ب) ۴۱۱۰۳ (ج) ۸۲۲,۰۷۲ (د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «تولید یا درآمد آن جامعه»
 (۴) الف) ردیف ۶ و ردیف ۱، (ب) ۴۳۰۱۱ (ج) ۷۳۷,۴۲۷ (د) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «درآمد یا تولید آن جامعه»

۷۶- چنانچه در یک جامعه فرضی، «میزان تولید کل» در طی سه سال پیاپی به ترتیب: ۴۰۰۰، ۴۸۴۰ و ۵۹۶۰ هزار میلیارد ریال باشد، با انتخاب سال اول به‌عنوان سال «پایه»، مقدار تولید کل جامعه در سه سال مورد نظر بر حسب قیمت‌های سال اول (سال پایه) به ۴۰۰۰، ۴۲۳۰ و ۴۸۶۰ هزار میلیارد ریال تغییر می‌یابد. براساس این محاسبات:

الف) افزایش «مقدار تولید در سال دوم و سوم» کدام است؟
 ب) افزایش «قیمت‌ها در سال دوم و سوم» چیست؟
 ج) کدام اعداد مربوط به «پدیده تورم در سال دوم و سال سوم» در این جامعه است؟
 (توجه: ارقام گزینه‌ها به هزار میلیارد ریال است.)

- (۱) الف) ۲۳۰ - ۸۶۰ (ب) ۱۱۰۰ - ۶۱۰ (ج) ۱۱۰۰ - ۶۱۰
 (۲) الف) ۸۶۰ - ۲۳۰ (ب) ۶۱۰ - ۱۱۰۰ (ج) ۱۱۰۰ - ۶۱۰
 (۳) الف) ۲۳۰ - ۸۶۰ (ب) ۱۱۰۰ - ۶۱۰ (ج) ۶۱۰ - ۱۱۰۰
 (۴) الف) ۸۶۰ - ۲۳۰ (ب) ۱۱۰۰ - ۶۱۰ (ج) ۶۱۰ - ۱۱۰۰

۷۷- با توجه به «نمودار تصویری» روبه‌رو، در رابطه با «قدرت خرید پول»:

(الف) چرا گفته می‌شود «قدرت خرید پول» دستخوش تغییر است؟

(ب) پول در مقابل چه چیزی «ارزش» خود را حفظ نمی‌کند؟

(ج) «قدرت خرید پول» جامعه وابسته به چیست؟

(د) رابطه «قدرت خرید پول» با چه چیزی یک رابطه «غیرمستقیم» است؟

(ه) یکی از دلایل مهم «کاهش قدرت خرید پول» در جامعه چیست؟

(و) نتیجه کاهش «قدرت خرید پول» در جامعه کدام است؟

(۱) الف) چون ارزش پول متناسب با رونق و شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است. ب) سطح عمومی قیمت‌ها، ج) نقدینگی، د) سطح عمومی قیمت‌ها، ه) نابرابری عرضه و تقاضای کل جامعه، و) وجود تورم

(۲) الف) چون یک واحد پول نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند. ب) سطح عمومی قیمت‌ها، ج) سطح عمومی قیمت‌ها، د) سطح عمومی قیمت‌ها، ه) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه، و) وجود تورم

(۳) الف) چون ارزش پول متناسب با رونق و شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است. ب) حجم پول در گردش، ج) نقدینگی، د) سطح عمومی قیمت‌ها، ه) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه، و) وجود تورم رکودی

(۴) الف) چون یک واحد پول نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند. ب) حجم پول در گردش، ج) سطح عمومی قیمت‌ها، د) سطح عمومی قیمت‌ها، ه) نابرابری عرضه و تقاضای کل جامعه، و) وجود تورم رکودی

۷۸- به ترتیب، قراردادی که به موجب آن، بانک سرمایه را تأمین می‌کند و طرف دیگر با آن به تجارت می‌پردازد و در نهایت، سود حاصل از

سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود ... نام دارد و قراردادی که طی آن بانک قسمتی از سرمایه شرکت‌های سهامی جدید را

تأمین یا قسمتی از سهام شرکت‌های سهامی موجود را خریداری می‌کند ... است.

(۱) مشارکت حقوقی - مضاربه

(۲) مضاربه - مشارکت مدنی

(۳) مضاربه - مشارکت حقوقی

(۴) مشارکت حقوقی - مشارکت مدنی

۷۹- در رابطه با آثار و نتایج مثبت و مؤثر «فعالیت بورس در اقتصاد جامعه» کدام مورد با موارد دیگر هم‌خوانی ندارد؟

(۱) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه بالا می‌برد.

(۲) با قیمت‌گذاری «سهام و اوراق بهادار» تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.

(۳) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن سرمایه‌های لازم را برای اجرای پروژه‌های «دولتی و خصوصی» فراهم می‌آورد.

(۴) با تشویق مردم به پس‌انداز و ایجاد سرعت در فعالیت‌های اقتصادی می‌تواند آثار تورم‌زایی در اقتصاد جامعه داشته باشد.

۸۰- همه گزینه‌ها به‌استثنای گزینه «...» در ارتباط با «شاخص توسعه‌یافتگی و توسعه‌نیافتگی» در تعدادی از کشورهای جهان، درست است.

(۱) «امید به زندگی در بدو تولد» در ۴۹ کشور «با توسعه انسانی زیاد» «۸۰/۵ سال» است.

(۲) «نرخ باسوادی بزرگسالان» در ۴۹ کشور «با توسعه انسانی زیاد» به‌طور متوسط ۷۰ درصد است.

(۳) «نرخ باسوادی بزرگسالان» در ۴۳ کشور «با توسعه انسانی ضعیف» به‌طور متوسط «۵۷/۱ درصد» است.

(۴) «نرخ مرگ‌ومیر نوزادان» در ۴۳ کشور «با توسعه انسانی ضعیف» «۸۹/۴ نفر در ۱۰۰۰ نفر است».

علوم و فنون ادبی (۱)

کل نیمی‌سال اول

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **علوم و فنون ادبی (۱)**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۸۱- با توجه به قلمرو ادبی، آرایه‌های مقابل **همه‌ی ابیات به‌جز بیت گزینیه‌ی ... تماماً درست است.**

- (۱) قطره‌ی آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدش (مراعات نظیر - تشخیص)
- (۲) صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش (کنایه - تشبیه)
- (۳) کمند صید بهرامی بیفکن جام جم بردار / که من پیمودم این صحرا نه بهرام است و نه گورش (استعاره - تلمیح)
- (۴) بگفت این و به صد دستان و تزویر / بجست از دام همچون از کمان، تیر (مراعات نظیر - تشبیه)

۸۲- با توجه به حکایت نثر زیر، کدام **گزینیه نادرست است؟**

«پادشاهی را شنیدم که به کشتن اسیری اشارت کرد. بیچاره در حالت نومیدی ملک را دشنام دادن گرفت و سقط گفتن که گفته‌اند هر که دست از جان بشوید هر چه در دل دارد بگوید. ملک پرسید که چه می‌گوید؟ یکی از وزرای نیک‌محضر گفت: «ای خداوندا می‌گویند والکاظمین الغیظ والعاقرین عن الناس.» ملک را رحمت آمد و از خون او درگذشت.»

- (۱) کاربردهای تاریخی دستور: «دشنام دادن گرفت»، «را» (پادشاهی را شنیدم) در معنی «به»
- (۲) حذف بخشی از فعل
- (۳) استفاده از آرایه‌هایی چون «مجاز» و «سجع» و «کنایه»
- (۴) با توجه به نتیجه‌گیری پایان متن می‌توان گفت که نثر در رده ادبیات تعلیمی قرار دارد.

۸۳- کدام **گزینیه درباره سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی نادرست است؟**

- (۱) حالت‌هایی چون اندوه، شادی و امید و تعجب نمودهای عاطفه‌اند.
- (۲) پس از وزن، مهم‌ترین و موثرترین عامل، عاطفه است. بدون وزن کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- (۳) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌سازد.
- (۴) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیله ادراک وزن، حواس ماست.

۸۴- **هجای کشیده در کدام گزینیه بیش‌تر است؟**

- (۱) بی‌کار نیستم که مرا عشق اوست کار / بی‌یار نیستم چو غمش هست یار من
- (۲) شیخ با او گفت زاهد نیستم / من به زهد خویش عابد نیستم
- (۳) عقل کجا پی برد شیوه سودای عشق / باز نیابی به عقل سرّ معمّای عشق
- (۴) سرو شد افزاخته، کار چمن ساخته / نعره‌زنان فاخته، بر سر بید و چنار

۸۵- **تمام عبارت‌های زیر نادرست است؛ به‌جز گزینیه‌ی ...**

- (۱) دربار سامانیان، به وجود شاعران بزرگ فارسی‌گوی چون عنصری، فرخی و عطار آراسته بود.
- (۲) بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی در قرن سوم است که دانشمندان در آن می‌زیسته‌اند.
- (۳) زبان فارسی در دولت‌های صفاری، سامانی و آل‌بویه زبان رسمی بود و فرصت یافت تا در فضای ادبی، سیاسی و علمی رشد یابد.
- (۴) قرن پنجم هجری، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه‌ی آداب و رسوم ملی بود.

۸۶- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ الرسل و الملوك را به زبان عربی بنویسد.
- (۲) اصل تفسیر طبری را محمدبن جریر طبری، به زبان عربی نوشته است؛ اما جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند.
- (۳) کتاب شاهنامهٔ ابومنصورى حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشتهٔ ایران است.
- (۴) در عهد سامانی، نثر هم مانند شعر پارسی، رواج یافت. نثر این دوره ساده و روان است و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

۸۷- مصراع زیر به ترتیب چند مصوت و چند صامت دارد؟

«چو خواهی که گویی نفس بر نفس»

- (۱) دوازده - چهارده
- (۲) یازده - سیزده
- (۳) ده - پانزده
- (۴) یازده - چهارده

۸۸- مصراع «رها کن که نامم به ننگی برآید» با کدام مصراع‌ها هم وزن است؟

- الف) که پیشاهنگ بیرون شد ز منزل
  - ب) ملامت گوی بی حاصل ترنج از دست نشناسد
  - ج) چو در پاش گردد به معنی زبانم
  - د) سیه زلف آن سرو سیمین من
  - هـ) ز باغت به جز بوی رنگی نبینم
- (۱) ج - هـ   (۲) الف - د   (۳) د - ج   (۴) ب - هـ

۸۹- ارزش موسیقایی سجع کدام گزینه بیش تر است؟

- (۱) درویش ضعیف‌حال را در خشک‌سالی مپرس که چونی آلا به شرط آنکه مرهم ریشش بنهی و معلومی پیشش.
- (۲) معصیت از هر که در وجود آید ناپسندیده‌تر است و از علما ناخوب‌تر که علم سلاح جنگ شیطان است.
- (۳) جان در حمایت یک دم است و دنیا وجودی میان دو عدم، دین به دنیا فروشان خرنند.
- (۴) رحم آوردن بر بدان ستم است بر نیکان و عفو کردن از ظالمان جور است بر درویشان.

۹۰- موارد کدام گزینه سجع یک‌سان دارند؟

- الف) درویش را دست قدرت بسته است و توانگر را پای ارادت شکسته.
- ب) قوت طاعت در لقمهٔ لطیف است و صحت عبادت در کسوت نظیف.
- پ) تا پدرت زیر آن سنگ‌های گران بر خود بجنیبیده باشد پدر من به بهشت رسیده باشد.
- ت) امروز تدبیر از تدارک آن قاصر است و رای در تلافی آن عاجز.

- (۱) ب، ت   (۲) پ، الف   (۳) پ، ت   (۴) الف، ب

۹۱- با توجه به تحلیل شعر، کدام گزینه در مورد شعر زیر نادرست است؟

«کنون تا چه داری بیار از خرد / که گوش نیوشنده زو بر خورد
 خرد بهتر از هر چه ایزد بداد / ستایش خرد را به از راه داد
 خرد رهنمای و خرد دل‌گشای / خرد دست گیرد به هر دو سرای
 ازو شادمانی و زویت غمی است / و زویت فزونی و زویت کمی است
 کسی کاو خرد را ندارد ز پیش / دلش گردد از کرده خویش ریش
 هشیوار دیوانه خواند ورا / همان خویش بیگانه داند ورا»

- (۱) ستایش خرد در ابیات، مشهود است.
- (۲) وجود واژگان کهن و کاربردهای تاریخی
- (۳) روان بودن و سادگی زبان شعر و به‌کاربردن ضمیر شخصی برای غیر انسان
- (۴) وجود آرایه تضاد و نبودن آرایه کنایه

۹۲- پیام کلی کدام عبارت در مقابل آن کاملاً درست آمده است؟

- (۱) پیش یکی از مشایخ گله کردم که فلان به فساد من گواهی داده است گفتا به صلاحش خجل کن. (نکوهش بدگویی)
- (۲) یکی را از حکما شنیدم که می‌گفت هرگز کسی به جهل خویش اقرار نکرده است مگر آن کس که چون دیگری در سخن باشد همچنان ناتمام گفته سخن آغاز کند. (توصیه به بیان سخنان نیک و مفید)
- (۳) صیاد بی‌روزی ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد. (سفارش به کسب روزی حلال)
- (۴) نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا به خلاف آن کار کنی که آن عین صواب است. (گمراه نشدن با گفته‌های بدخواهان)

۹۳- حسن و حال و هماهنگی وزن و درون‌مایه، در کدام بیت بیانگر شادی و نشاط شاعرانه است؟

- (۱) دو یار زیرک و از باده کهن دو منی / فراغتی و کتابی و گوشه چمنی
- (۲) آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند / آیا بود که گوشه‌ی چشمی به ما کنند
- (۳) یاری اندر کس نمی‌بینیم یاران را چه شد؟ / دوستی کی آخر آمد دوستداران را چه شد؟
- (۴) آب زیند راه را هین که نگار می‌رسد / مژده دهد باغ را بوی بهار می‌رسد

۹۴- آرایه‌های «واج‌آرایی، واژه‌آرایی، اغراق و استعاره» به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) یار شدم، یار شدم، با غم تو یار شدم / تا که رسیدم بر تو از همه بیزار شدم
- (ب) صبا خاک وجود ما، بدان عالی‌جناب انداز / بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم
- (ج) از ننگ چه پرسی که مرا نام ز ننگ است / وز نام چه پرسی که مرا ننگ ز نام است
- (د) ز گرز تو خورشید گریان شود / ز تیغ تو بهرام بریان شود

- (۱) الف، ج، ب، د   (۲) ج، الف، د، ب   (۳) الف، ب، د، ج   (۴) ج، ب، د، الف

۹۵- برخی از قطعات شعری اشعار پهلوی بازمانده اشعار... هستند و در میان اندرزننامه‌های منثور جای دارند. مانند آثاری چون ... و ... که

هر دو اصلی پارتی دارند.

- (۱) اخلاقی - کلیله و دمنه - هزار و یک شب
- (۲) اخلاقی - درخت آسوریک - یادگار زریران
- (۳) دینی - کلیله و دمنه - هزار و یک شب
- (۴) دینی - درخت آسوریک - یادگار زریران

۹۶- همه‌گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ... درباره‌ی «زبان فارسی نو» درست است.

- (۱) دری، زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه‌ی مقامات دولتی بوده است.
- (۲) این زبان موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرده و به تدریج، غنی گشت و زبان عمومی سراسر ایران شد.
- (۳) زبان دری نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.
- (۴) زبان فارسی با کنار گذاشتن برخی صداهاى زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

۹۷- تعداد هجای کشیده‌ی کدام بیت نادرست است؟

- (۱) گر من از دوست بنالم نفسم صادق نیست / خبر از دوست ندارد که ز خود باخبر است (۴ مورد)
- (۲) اول نظر ز دست برفتم عنان عقل / وان را که عقل رفت چه داند صواب را (۵ مورد)
- (۳) خنک آن درد که یارم به عیادت به سر آید / دردمندان به چنین درد نخواهند دوا را (۵ مورد)
- (۴) خلق را بر ناله‌ی من رحمت آمد چند بار / خود نگوئی چند نالد سعدی مسکین من (۴ مورد)

۹۸- تقطیع هجایی هیچ‌یک از مصراع‌های زیر درست نیست، به‌جز گزینه‌ی ...

- (۱) سرمست کسی باشد کو خود خیرش نبود
سر / مس / ات / ک / سی / با / شد / کو / خو / د / ا / خ / ب / ا / ر / ش / ان / ا / بود
- (۲) باز این دل دیوانه زنجیر همی بُرد
با / ز / این / د / ل / دی / وا / ان / زن / جی / ا / ر / ه / ا / می / بُ / ر / د
- (۳) کوه‌ها را ز تجلی همه چون طور کنیم
کو / ه / ها / را / ز / ا / ت / ج / ل / الی / ه / ا / م / ا / چ / ن / ا / ط / و / ر / ک / ن / ی / م
- (۴) چون تیر همی پرد از قوس تنم جانم
چون / تیر / ه / ا / می / پ / ر / د / از / ق / و / س / ا / ت / ا / ن / م / جا / ن / م

۹۹- نوع «سجع» کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) این دلق موسی است مَرَّع و آن ریش فرعون است مُرَّع.
- (۲) جمعی پسران پاکیزه و دختران دوشیزه به دست جفای او گرفتار، نه زهره خنده و نه یارای گفتار.
- (۳) اغلب اوقات به بازیچه فراهم نشستندی و لوح درست‌ناکرده در سر هم شکستندی.
- (۴) گفت: نیک‌بخت آن‌که خورد و کشت و بدبخت آن‌که مرد و هشت.

۱۰۰- در هر یک از گزینه‌های زیر به ترتیب چه نوع سجعی وجود دارد؟

- (الف) صحبت اشرار مایه شقاوت است و مخالطت اختیار کیمیای سعادت.
  - (ب) به یمن وفاق عیش ایشان هر روز خرم‌تر بود و احوال هر ساعت منتظم‌تر.
  - (پ) در ملاطفت بی‌تعذر و در معاشرت بی‌تحرز.
  - (ت) مرگ اگر چه خواب نامرغوب است و آسایش نامحبوب، هر آینه بخواهد بود.
- (۱) متوازن، مطرف، متوازی، متوازی
(۲) متوازی، مطرف، متوازی، متوازی
(۳) متوازن، متوازی، متوازن، مطرف
(۴) متوازی، مطرف، متوازن، متوازی